

Australian Government
Australian Centre for
International Agricultural Research

ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍຂອງ ACIAR ຜົນການສຶກສາທີ່ກ່ຽວພັນກັບນະໂຍບາຍ

ນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບຊົນລະປະທານຢູ່ ສປປ ລາວ

ການສົ່ງເສີມເຕັກນິກການຄຸ້ມຄອງຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນແບບຍືນຍົງຂອງຊາວກະສິກອນ
ເພື່ອຮັບປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ, ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການ
ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນຂະແໜງກະສິກໍາ

ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍຂອງ ACIAR: ນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບຊົນລະປະທານຢູ່ ສປປ ລາວ
ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ໄດ້ສັງລວມປະເດັນທີ່ຄົ້ນພົບ, ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຈາກໂຄງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບ
ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍການຮ່ວມມືຂອງຫຼາຍຂະແໜງການຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ສະຖາບັນຄຸ້ມຄອງນໍ້າສາກົນ,
ໂຄງການນີ້ເປັນໂຄງການທີ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ບົດສະຫຼຸບ

ນໍ້າໃຕ້ດິນສາມາດສະໜອງຊົນລະປະທານໃຫ້ຊຸມຊົນຢູ່ໃນເຂດ
ຊົນນະບົດບ່ອນທີ່ບໍ່ມີນໍ້າເທິງໜ້າດິນ ຫຼື ບໍ່ສາມາດອາໄສນໍ້າເທິງ
ໜ້າດິນໄດ້. ຍ້ອນເຕັກນິກ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງສະຖາບັນທີ່
ມີຢ່າງຈຳກັດ ເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດບໍ່ໄດ້ໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນ
ເພື່ອການຊົນລະປະທານ, ໃນຂະນະດຽວກັນ, ນັກສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ
ເອງກໍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຄົ້ນພົບວິທີການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນ
ເພື່ອການກະສິກໍາຢ່າງມີປະສິດທິພາບເທື່ອ. ໂຄງການສຶກສາ
ຄົ້ນຄວ້າທີ່ສະໜັບສະໜູນໂດຍປະເທດອົດສະຕາລີນີ້ ໄດ້ກວມເອົາ
ບັນຫາຂັ້ນຕົ້ນຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍ
ສະບັບນີ້ ຈຶ່ງໄດ້ລະບຸຜົນຂອງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຂອງໂຄງການ

ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ ເພື່ອສະເໜີທາງເລືອກທາງດ້ານ
ນະໂຍບາຍຊົນລະປະທານທີ່ນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນ. ບົດລາຍງານນີ້
ໄດ້ນຳສະເໜີວິທີການຍົກລະດັບຄວາມສາມາດ ແລະ ການ
ສົ່ງເສີມຂອດການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການ ພ້ອມ
ທັງກຳນົດບູລິມະສິດທິວິຊາທີ່ຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ເຮັດບົດສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ
ສໍາລັບການພັດທະນາຄືນໃໝ່. ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານ
ນະໂຍບາຍນີ້ບໍ່ໄດ້ກວມເອົາບັນຫາການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຕ້ດິນ; ແຕ່
ຈະໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນເອກະສານທາງດ້ານນະໂຍບາຍອີກສະບັບອື່ນ
ເຊິ່ງຍັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການກະກຽມ.

ພາກສະເໜີ

ປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ພື້ນທີ່ຊົນນະບົດ ແລະ ຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ
ແມ່ນໄດ້ອາໄສນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການນໍາ
ໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນເຊິ່ງລວມທັງການທົດສອນຄົວ ແລະ ການ
ລ້ຽງສັດ. ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວປະຊາຊົນລາວແມ່ນອາໄສນໍ້າໃຕ້ດິນ
ເປັນແຫຼ່ງສະໜອງນໍ້າດື່ມ. ນໍ້າໃຕ້ດິນຍັງເປັນແຫຼ່ງສະໜອງນໍ້າ
ໃຫ້ແກ່ນ້ຳອອກບໍ່ ແລະ ນ້ຳລອດພື້ນທີ່ໄຫຼໄປທາງແມ່ນໍ້າ, ຫ້ວຍ
ແລະ ເຂດດິນທາມ, ພ້ອມທັງສະໜັບສະໜູນສຸຂະພາບ ແລະ
ການຂັບເຄື່ອນຂອງລະບົບດັ່ງກ່າວຕະຫຼອດລະດູແລ້ງທີ່ແກ່ຍາວ
ຫຼາຍເດືອນ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການສະໜັບສະໜູນການຄ້າ
ປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພສະນາການ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍ
ຂອງຊີວະນາໆພັນ, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ມູນຄ່າທາງດ້ານ
ວັດທະນາທຳ ແລະ ສັງຄົມ.

ຫຼາຍປີທີ່ຜ່ານມາ, ກໍ່ໄດ້ມີນັກສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຫຼາຍທ່ານຍອມຮັບ
ວ່ານໍ້າໃຕ້ດິນແມ່ນສາມາດນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການກະສິກໍາໄດ້, ແຕ່
ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນນີ້ກໍຍັງມີຈຳກັດ ແລະ ການນໍາ

ໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອຊົນລະປະທານກໍບໍ່ຫຼາຍ ຍ້ອນຄວາມສາມາດ
ທາງດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດທີ່ຈຳກັດ. ບົດ
ສຶກສາໃນຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ກໍ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່ານໍ້າໃຕ້ດິນ
ສາມາດເອົາມານໍາໃຊ້ເພື່ອການຊົນລະປະທານໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ,
ໂຄງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າແບບຮອບດ້ານພາຍໃຕ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຂອງ
ລັດຖະບານອົດສະຕາລີ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນຈາກສູນ
ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳນາໆຊາດຂອງປະເທດອົດສະຕາລີ (ACIAR)
ຈຶ່ງໄດ້ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2012 ຫາ ປີ 2016. ໂຄງການສຶກສາ
ຄົ້ນຄວ້ານີ້ ຍັງໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນງານການສຶກສາຄົ້ນ
ຄວ້າຂອງ CGIAR ກ່ຽວກັບນໍ້າ, ດິນ ແລະ ລະບົບນິເວດວິທະ
ຍາ (WLE). ໂຄງການໄດ້ທົດລອງນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອການ
ຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ, ແລະ ຍັງໄດ້ປະເມີນຊັບພະຍາ
ກອນນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອການວາງແຜນ, ການພັດທະນາ ແລະ ການ
ຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງ. ວຽກພາກສະໜາມສ່ວນຫຼາຍແມ່ນໄດ້ສຶກສາ
ຄົ້ນຄວ້າຢູ່ທົ່ງພຽງວຽງຈັນ, ແລະ ບາງສ່ວນກໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່
ແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ.

ສັງລວມຫຍໍ້ກ່ຽວກັບຂະແໜງການ

- ເຖິງວ່າລັດຖະບານໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມພັດທະນາຂະແໜງຊົນລະປະທານຕະຫຼອດສາມທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ, ມີພຽງແຕ່ 20% ຂອງຄົວເຮືອນຊາວກະສິກອນສາມາດເຂົ້າເຖິງຊົນລະປະທານໄດ້.
- ແຜນການຊົນລະປະທານແມ່ນອາໄສນໍ້າເທິງໜ້າດິນທີ່ມາຈາກອ່າງເກັບນໍ້າ, ແມ່ນໍ້າ ແລະ ບຶງພຽງຢ່າງດຽວເຊິ່ງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຂຶ້ນກັບລະດູການ ແລະ ບາງເທື່ອກໍ່ເປັນແຫຼ່ງນໍ້າທີ່ບໍ່ສາມາດຮັບປະກັນໄດ້.
- ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຕ້ດິນແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍສໍາລັບ ສປປ ລາວ ເຖິງວ່າຈະເປັນປະເທດທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍນໍ້າເທິງໜ້າດິນກໍ່ຕາມ.
- ບົດວິເຄາະເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ສປປ ລາວມີນໍ້າໃຕ້ດິນທີ່ມີຄຸນນະພາບດີຢູ່ຫຼາຍບ່ອນ, ແຕ່ໂດຍລວມແລ້ວແມ່ນມີປະລິມານທີ່ຈໍາກັດຖ້າທຽບກັບນໍ້າເທິງໜ້າດິນ. ສະນັ້ນ, ນໍ້າໃຕ້ດິນຕ້ອງມີການຄຸ້ມຄອງເປັນຢ່າງດີ
- ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນສາມາດນໍາໃຊ້ເພື່ອປູກພືດຜັກໃນລະດູແລ້ງ, ໃຊ້ລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງສາມາດໃຊ້ເປັນຊົນລະປະທານເສີມໃນລະດູຝົນ ຫຼື ໃນຊ່ວງຝົນຂາດຊ້ວງ.

ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍຂອງ ACIAR: ນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບຊົນລະປະທານຢູ່ ສປປ ລາວ
 ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ໄດ້ສັງລວມປະເດັນທີ່ຄົ້ນພົບ, ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຈາກໂຄງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບ
 ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍການຮ່ວມມືຂອງຫຼາຍຂະແໜງການຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ສະຖາບັນຄຸ້ມຄອງນໍ້າສາກົນ,
 ໂຄງການນີ້ເປັນໂຄງການທີ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ຜົນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້

- ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍສ່ວນບຸກຄົນ ແມ່ນ ວິທີການທີ່ປະສົບຜົນສໍາເລັດ ແລະ ເປັນທີ່ຕ້ອງການ ເຊິ່ງເປັນ ຮູບແບບທຳມະດາ ແລະ ມີມູນຄ່າການຕິດຕັ້ງແລະການ ບູລະນະຮັກສາໃນລາຄາຕໍ່າ (ລາຍລະອຽດແມ່ນໃຫ້ເບິ່ງກໍລະນີ ສຶກສາທີ 2 ຂ້າງລຸ່ມນີ້). ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງເປັນຮູບແບບທີ່ສາມາດ ຂະຫຍາຍໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍໃນພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມ (ຕົວຢ່າງ: ຫ່ຽງໃນສາມຂອງພື້ນທີ່ຢູ່ໃນເຂດທົ່ງພຽງວຽງຈັນ ແມ່ນມີຄວາມ ເໝາະສົມສໍາລັບການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນ)
- ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍຊຸມຊົນແມ່ນມີຄວາມ ຊັບຊ້ອນຂຶ້ນ, ເນື່ອງຈາກວ່າເປັນການລົງທຶນຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີການຄຸ້ມຄອງແບບລວມສູນ ແລະ ຕ້ອງອາໄສ ຄວາມຮູ້ສະເພາະດ້ານເພື່ອບູລະນະຮັກສາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ. ນອກນີ້, ຍັງກ່ຽວກັບການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງ ຊາວກະສິກອນ ເຊິ່ງອາດຈະເປັນລະບົບທີ່ດີຖ້າມີພາກລັດເຂົ້າ ມາຄວບຄຸມຫຼາຍກວ່າທີ່ຈະເປັນສະຖາບັນຊາວກະສິກອນເອງ (ລາຍລະອຽດແມ່ນໃຫ້ເບິ່ງກໍລະນີສຶກສາ ທີ່ 1 ຂ້າງລຸ່ມນີ້)
- ການນໍາໃຊ້ນໍ້າຢ່າງມີປະສິດຕະພາບ ແລະ ເປັນປະໂຫຍດ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍສໍາລັບຊາວກະສິກອນ ແລະ ນັກຄຸ້ມ ຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ນໍ້າທີ່ດູດມາຈາກໜອງຫຼືບໍ່ນໍ້າສ້າງ ແມ່ນບໍ່ມີຫຼາຍ ແລະ ການດູດເອົານໍ້າເພື່ອການຜະລິດກະສິກໍາ ແມ່ນມີມູນຄ່າສູງ. ການວິເຄາະການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນເຂົ້າໃນ ການປູກເຂົ້າແມ່ນອາດຈະບໍ່ໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ ແລະ ກໍ່ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການນໍາ ໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນຫຼາຍຈົນເກີນໄປ. ແທນທີ່ຈະໃຊ້ເຂົ້າໃນການ ຜະລິດເຂົ້ານາແຊງ ດີທີ່ສຸດແມ່ນໃຫ້ໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອການປູກ ພືດເສດຖະກິດທີ່ຕ້ອງການນໍ້າໃນປະລິມານໜ້ອຍແຕ່ໃຫ້ຜົນ ຕອບແທນສູງ. ນໍ້າໃຕ້ດິນອາດເໝາະສົມສໍາລັບນາປີ ຖ້າໃຊ້ ເປັນຊົນລະປະທານເສີມໃນຊ່ວງຝົນຂາດຊ່ວງເທົ່ານັ້ນ.
- ໃຫ້ບຸລິມະສິດການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ, ແລະ ບໍ່ຄວນໃຫ້ບຸລິມະສິດການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອ ຊົນລະປະທານ (ຫຼືອຸດສາຫະກໍາ).
- ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນ ຕ້ອງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມທີ່ມີນໍ້າລອດ ພື້ນພຽງພໍ, ລະດັບຄວາມເຄັມຂອງນໍ້າຕໍ່າ, ມີເນື້ອທີ່ທີ່ພຽງພໍ ແລະ ຮັບປະກັນກຳມະສິດທີ່ດິນ, ມີແຮງງານທີ່ພຽງພໍ, ຊາວກະສິກອນມີ ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ, ສາມາດເຂົ້າເຖິງການເງິນ ຈຸນລະພາກ, ມີຕະຫຼາດ, ແລະ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງ ການຈັດຕັ້ງຂອງພາກລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ຖ້າຊຸມຊົນທາກເຕັມໃຈທີ່ ຈະເຂົ້າຮ່ວມ. ການປ່ຽນແປງບຸລິມະສິດຂອງຄົວເຮືອນ ແລະ ທາງ ເລືອກເພື່ອການດຳລົງຊີວິດອາດມີຜົນຕໍ່ລະດັບການຍອມຮັບແລະນໍາ ໃຊ້ຂອງປະຊາຊົນ.
- ຊາວກະສິກອນຕ້ອງໄດ້ຮັບຮູ້ແລະເຂົ້າໃຈວ່າຜົນປະໂຫຍດຂອງພວກ ເຂົາແມ່ນຂຶ້ນກັບສະພາບອຸທິກກະສາດໃນພື້ນທີ່, ປະເພດຂອງດິນ ປູກຝັງ, ປະເພດຂອງພືດທີ່ປູກ, ການບົວລະບັດຮັກສາ, ແລະ ສະພາບໃນຕະຫຼາດ. ການໂຄສະນາສົ່ງເສີມຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ ດິນຈະປະສົບຜົນສໍາເລັດໄດ້ ຖ້າທາກຕັ້ງເປົ້າໝາຍສະເພາະ ແລະ ເຈາະຈົງໃສ່ການຜະລິດກະສິກໍາເພື່ອເປັນສິນຄ້າປະເພດໃດໜຶ່ງ^{2,3}.
- ຈາກຜົນຂອງການປະເມີນຊັບພະຍາກອນແຫ່ງນໍ້າໃຕ້ດິນ, ເຫັນວ່າ ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ໃນທົ່ງພຽງວຽງຈັນ. ການ ປະເມີນຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຕ້ດິນຍັງບໍ່ໄດ້ຂະຫຍາຍອອກໃນຂອບ ເຂດກ້ວາງ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນໃນເຂດທົ່ງພຽງທີ່ມີຄວາມແຫ້ງແລ້ງຢູ່ ພາກໃຕ້ຂອງລາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ການພັດທະນາໃນຂະແໜງການນີ້ ແມ່ນຄວນຈຳກັດຢູ່ໃນພື້ນທີ່ທີ່ທົດລອງເທົ່ານັ້ນ ຈົນກວ່າຈະມີຄວາມ ເຂົ້າໃຈທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຕ້ດິນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ມີ ລະບົບການຄຸ້ມຄອງທີ່ເໝາະສົມ.
- ການພັດທະນາຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນຢູ່ເຂດເນີນສູງທີ່ມີຊັ້ນດິນ ເປັນຫີນ ອາດມີມູນຄ່າສູງ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ ດັ່ງທີ່ເຫັນໄດ້ໃນພື້ນທີ່ທົດລອງຂອງໂຄງການຢູ່ແຂວງບໍ ລິຄຳໄຊ.

ຂໍສະເໜີທາງດ້ານນະໂຍບາຍເພື່ອນຳໄປພິຈາລະນາສຳລັບລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ

1. ການກຳນົດ ແລະ ສົ່ງເສີມນະໂຍບາຍ

ຊົນລະປະທານແບບໃໝ່ທີ່ລວມເອົານ້ຳໃຕ້ດິນ

ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນຊົນລະປະທານຂອງລັດຍັງບໍ່ໄດ້ພິຈາລະນາເອົາວິທີທີ່ຊາວກະສິກອນຈະສາມາດນຳໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນເທື່ອ. ຖ້າແຜນຍຸດທະສາດຊົນລະປະທານແຫ່ງຊາດ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ຫາກລວມເອົາຊົນລະປະທານນ້ຳໃຕ້ດິນເຂົ້າໃນການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ຊົນລະປະທານເພື່ອປູກພືດເສດຖະກິດທີ່ມີມູນຄ່າສູງ ໃນພື້ນທີ່ມີນ້ຳແຮງທີ່ຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ⁴ ອາດຈະຊ່ວຍປະກອບສ່ວນບັນລຸແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາກະສິກຳແຫ່ງຊາດ ປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030. ໃນນີ້, ເວົ້າສະເພາະແມ່ນອາດບັນລຸໄດ້ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດການຜະລິດເພື່ອຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ (ແຜນງານ 1) ແລະ ການຜະລິດເພື່ອເປັນສິນຄ້າ (ແຜນງານ 2).

ທາງເລືອກທາງດ້ານນະໂຍບາຍ

- ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຄວນລວມເອົານ້ຳໃຕ້ດິນເຂົ້າໃນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການພັດທະນາຊົນລະປະທານແຫ່ງຊາດ ແລະ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ສິ່ງນີ້ແມ່ນຈະເປັນປະໂຫຍດດັ່ງທີ່ໄດ້ເວົ້າມາຂ້າງເທິງນີ້, ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ມູນທາງດ້ານວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ^{1,2,3,5,6}.
 - ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ສາມາດສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນທີ່ເໝາະສົມສະເພາະໃນພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມ.
 - ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການຂອງພາກລັດ ແລະ ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ທີ່ກ່ຽວກັບ ການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພສະນາການ, ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ການພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ການປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຄວນ

ການທົດສອນຢູ່ບ້ານເອກຊ້າງ (ຮູບຖ່າຍໂດຍ: ແມເດລິນ ແດມ)

ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອ
 ກະສິກໍາ.

- ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຕົ້ນແມ່ນອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ພາກອຸດສາຫະກໍາ ຄວນໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈໂດຍຜ່ານກອງປະຊຸມຂະແໜງການ.
- ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຄວນສະໜັບສະໜູນໃຫ້ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງຊອກຫາໂຄງການນໍ້າໃຕ້ດິນໃໝ່; ແລະ ຄວນອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ໂຄງການບັນລຸຜົນ ສໍາເລັດ ແລະ ນໍາໃຊ້ຮູບແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີ ສຸດ.

2. ສ້າງຄວາມສາມາດທາງດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດຂອງພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຄວນໄດ້ຮູ້ວິທີການສ້າງຊົນລະປະທານ ນໍ້າໃຕ້ດິນ, ແລະ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດລະບົບຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ. ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ສໍາຄັນສຸດແມ່ນ ກົມຊົນລະປະທານ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ, ກົມສົ່ງເສີມ ແລະ ສະຫະກອນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ.

ທາງເລືອກບູລິມະສິດ

- ພະນັກງານວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຢູ່ຂັ້ນເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ສູນກາງ ຄວນ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມ ຄອງນໍ້າໃຕ້ດິນ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ຊົນລະ ປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນປະສົບຜົນສໍາເລັດຢູ່ຂັ້ນພື້ນຖານ.
- ປຶ້ມຄູ່ມື ແລະ ບົດແນະນຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດໍາເນີນ ງານຄວນຖືກຈັດພິມ ແລະ ແຈກຢາຍໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ເຮັດວຽກຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນ (ເປັນຕົ້ນ ພະນັກງານສົ່ງເສີມ, ພະນັກງານພື້ນຖານຂອງອົງ ການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ, ວິທະຍາໄລ ຊົນລະປະທານ, ກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ຫຼືຜະລິດນໍ້າ).

- ຄວນຈັດກອງປະຊຸມສົນທະນາເພື່ອໃຫ້ນັກວາງແຜນ ແລະ ຜູ້ຕັດສິນນະໂຍບາຍໃນລະດັບຊາດ ແລະ ຂັ້ນແຂວງໄດ້ມີ ການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຕ້ດິນ.
- ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຄວນປະສານງານກັບ ໂຄງການເພື່ອຈັດທັດສະນະສຶກສາ ແລະ ໄປແລກປ່ຽນ ຄວາມຮູ້ ຢູ່ພື້ນທີ່ທົດລອງຂອງໂຄງການທັງພາຍໃນ ແລະ/ຫຼື ຕ່າງປະເທດ.

3. ສົ່ງເສີມການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງ ການ

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ສາມາດສ້າງການເຊື່ອມໂຍງທີ່ມີ ປະສິດທະພາບດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າກັບບັນດາກະຊວງ ແລະ ກົມທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານນໍ້າ, ພະລັງງານ ແລະ ສາທະລະນະສຸກ ແລະ ມີການກໍານົດພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງແຕ່ລະກະຊວງຢ່າງລະອຽດ. ເນື່ອງຈາກວ່າຊົນລະປະທານ ນໍ້າໃຕ້ດິນອາດນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນໍ້າຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ກະ ຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈຶ່ງເໝາະສົມເປັນຜູ້ປະສານງານໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວ ໂດຍຜ່ານກົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄື ກົມຊົນລະປະທານ. ກົມດັ່ງກ່າວອາດຈະເຮັດວຽກຮ່ວມກັບ ພະແນກຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຕ້ດິນທີ່ຫາກໍ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃໝ່ຢູ່ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ນໍ້າສະອາດ ຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກົມເຄຫາແລະ ຜັງເມືອງຂອງ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ.

ທາງເລືອກບູລິມະສິດ

- ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຮ່ວມກັບກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ສ້າງກຸ່ມ ສົນທະນາຂະແໜງການຂຶ້ນ ໂດຍມີຜູ້ຕາງໜ້າຈາກຫຼາຍ ພາກສ່ວນທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ເພື່ອປະສານງານ ແລະ ແລກປ່ຽນວຽກງານການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຕ້ດິນຂອງແຕ່ ລະກະຊວງ ແລະ ກົມ ເພື່ອແນ່ໃສ່ການສ້າງນະໂຍບາຍ, ການວາງແຜນໂຄງການ, ການປະເມີນຊັບພະຍາກອນ, ການຕິດຕາມກວດກາ, ການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ລະບຽບ/ມາດຕະການບັງຄັບໃຊ້ ແລະ ການສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າ.

- ກຸ່ມສົນທະນາຂອງຂະແໜງການ ສາມາດສ້າງ ຫຼື ເພີ່ມຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ອົງການພັດທະນາ, ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳຂອງພາກເອກະຊົນ ແລະ ມາດຕະຖານຂອງລັດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການນໍ້າໃຕ້ດິນ. ນອກຈາກນີ້, ກຸ່ມຍັງມີໜ້າທີ່ຮັບປະກັນການນໍາໃຊ້ມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວເພື່ອໃຫ້ການບໍລິການທີ່ມີປະສິດທິພາບດີຂຶ້ນກ່ວາເກົ່າ, ພ້ອມທັງເພີ່ມທະວີຄວາມຮູ້ ແລະ ສ້າງຄວາມສາມາດ.
- ກຸ່ມສົນທະນາຂະແໜງການຄວນມີລະບຽບ ແລະ ມາດຕະການບັງຄັບໃຊ້ ເພື່ອຄວບຄຸມການພັດທະນາຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ເປັນທຸລະກິດ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງມົນລະພິດ ຫຼື ການດູດເອົານໍ້າຈາກແຫຼ່ງກັກເກັບນໍ້າໃຕ້ດິນຫຼາຍຈົນເກີນໄປ.
- ກຸ່ມສົນທະນາຂະແໜງການ ຄວນນໍາສະເໜີລາຄາການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບການລົງທຶນຂະໜາດໃຫຍ່, ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຊ່ວຍເຫຼືອ ທາງດ້ານພະລັງງານ/ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ສໍາລັບດູດນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ (ຜູ້ທຸກຍາກ).
- ກຸ່ມສົນທະນາຂອງຂະແໜງການ ຄວນສະໜັບສະໜູນພາລະບົດບາດຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນພະແນກຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຕ້ດິນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງເຄືອຂ່າຍການຕິດຕາມກວດກາໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແຫ່ງຊາດ ໂດຍອີງຕາມພື້ນຖານໂຄງລ່າງຈາກໂຄງການທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາແລ້ວ ຫຼື ກໍາລັງດໍາເນີນຢູ່.

4. ສືບຕໍ່ລົງທຶນໃສ່ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເພື່ອການພັດທະນາ

ການລົງທຶນໃສ່ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າສາມາດເພີ່ມທະວີຄວາມຮູ້ພື້ນຖານ ແລະ ສົ່ງເສີມການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ນອກນີ້ຍັງ

ຊ່ວຍສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ໃຫ້ຂະແໜງການໃໝ່ອື່ນໆອີກ.

ວຽກງານບູລິມະສິດ

- ສ້າງຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນໃຫ້ແທດເໝາະກັບຄວາມອ່ອນໄຫວ, ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຄວາມເທົ່າທຽມກັນລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ເພື່ອໃຫ້ຊຸມຊົນໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ.
- ຮັກສາຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຕ້ດິນໃຫ້ຍືນຍົງໂດຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ຫຼື ໂດຍການເຊື່ອມໂຍງວຽກງານການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຕ້ດິນເຂົ້າກັບການຄຸ້ມຄອງຊົນລະປະທານຂອງຊຸມຊົນ.
- ຂະຫຍາຍການນໍາໃຊ້ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນໄປພື້ນທີ່ໃໝ່. ຄວນແນໃສ່ພື້ນທີ່ພູມສັນຖານທີ່ເປັນຫີນ ຊຶ່ງກວມຢູ່ຫຼາຍບ່ອນໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ຢູ່ທົ່ງພຽງທາງພາກໃຕ້ຂອງລາວ ເຊິ່ງອາດຈະຕິດພັນກັບວຽກຂອງໂຄງການ ທີ່ ACIAR ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ.
- ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງດູດນໍ້າທີ່ໃຊ້ພະລັງງານແສງຕາເວັນເພື່ອໃຫ້ການກະສິກໍາມີຜົນກໍາໄລຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ເພື່ອຊ່ວຍຊຸມຊົນປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນພ້ອມທັງຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ.
- ຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າຈາກເທິງໜ້າດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນໃນທຸລະກິດຂະໜາດໃຫຍ່ ຫຼື ກາງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າກ່ຽວກັບບົດບາດຂອງຊົນລະປະທານຄອງເໝືອງ ແລະ ນໍ້າໃຕ້ດິນໃນການນໍາໃຊ້ເພື່ອຊຸກຍູ້ຊຶ່ງກັນແລະກັນ.

ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍຂອງ ACIAR: ນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບຊົນລະປະທານຢູ່ ສປປ ລາວ
ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ໄດ້ສັງລວມປະເດັນທີ່ຄົ້ນພົບ, ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຈາກໂຄງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບ
ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍການຮ່ວມມືຂອງຫຼາຍຂະແໜງການຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ສະຖາບັນຄຸ້ມຄອງນໍ້າສາກົນ,
ໂຄງການນີ້ເປັນໂຄງການທີ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ພາກສະຫຼຸບ

ຮູບແບບຊົນລະປະທານນີ້ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດດີຂຶ້ນ. ມັນສາມາດໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດຖ້າໃຊ້ໃນພື້ນທີ່ທີ່ບໍ່ສາມາດນໍາໃຊ້ນໍ້າຢູ່ເທິງໜ້າດິນ ແລະ ຈຳເປັນຕ້ອງນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອທົດແທນ. ໂຄງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ ACIAR ນີ້ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍ ເພາະຊ່ວຍເພີ່ມທະວີຄວາມຮູ້ທາງດ້ານວິຊາການສໍາລັບການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອການຊົນລະປະທານໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວໃຫ້ຍືນຍົງ. ການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບຊົນລະປະທານ ແມ່ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ໃຫ້ຜົນກໍາໄລແກ່ຊາວກະສິກອນ. ສະນັ້ນ, ທາງເລືອກທາງດ້ານນະໂຍບາຍທີ່ຄວນພິຈາລະນາມີຄື:

1. ກຳນົດ ແລະ ສົ່ງເສີມນະໂຍບາຍຊົນລະປະທານໃໝ່ເຊິ່ງລວມເອົານໍ້າໃຕ້ດິນ;
2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ຄວາມສາມາດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນມະນຸດແກ່ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
3. ສົ່ງເສີມຂອດການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການໂດຍຜ່ານທາງກຸ່ມສົນທະນາຂະແໜງການ; ແລະ
4. ສືບຕໍ່ລົງທຶນໃສ່ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອເຕີມເຕັມຊ່ອງວ່າງທາງດ້ານຄວາມຮູ້.

ຮູບພາບການເກັບກຳຂໍ້ມູນນໍ້າສ້າງໂດຍທ່ານ ຕູລີລໍ ພະນັກງານວິຊາການຂອງ IWMI ແລະ ທ່ານ ເລັ່ງຢາ ນັກສຶກສາລົງຝຶກງານ ຢູ່ບ້ານວຽງຄັນ (ຮູບຖ່າຍໂດຍ: ທ່ານ ນາງ ແມເດລິນ ແດມ)

ສອງກໍລະນີສຶກສາກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊົນລະປະທານໂດຍຊາວກະສິກອນ

ກໍລະນີສຶກສາ 1. ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນຂອງຊຸມຊົນ²

ນັກສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສ້າງສະຖານທີ່ທົດລອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນຂອງຊຸມຊົນຄັ້ງທໍາອິດຢູ່ບ້ານເອກຊ້າງ ເມືອງໂພນໂຮງ ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນສາມາດນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອປູກພືດເສດຖະກິດໃນລະດູແລ້ງໄດ້. ລະບົບແມ່ນປະກອບດ້ວຍນໍ້າສ້າງເລິກ 30 ແມັດ ສອງບໍ່ ແລະ ເຄື່ອງດູດນໍ້າໄຟຟ້າດູດນໍ້າຈາກນໍ້າລອດພື້ນເພື່ອຊົນລະປະທານໄປຫາດິນນາທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງກັບບໍ່ນໍ້າສ້າງ.

ການປະເມີນໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງປີ 2015/2016, ມີຊາວກະສິກອນ 4 ທ່ານເຂົ້າຮ່ວມໃນສວນທົດລອງ. ພວກເຂົາໄດ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານຈາກນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອທົດພຶດຜັກຢູ່ສິບປະເພດໃນເນື້ອທີ່ 1.5 ເຮັກຕາ. ໂຄງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າໄດ້ໃຫ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອຄໍ້າຈຸນຄ່າໄປ້ມໍ້າ ແລະ ມູນຄ່າການບໍາລຸງຮັກສາໃນປີທໍາອິດ ເພື່ອຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການຍອມຮັບ ແລະ ນໍາໃຊ້. ຮູບແບບການປູກພືດເສດຖະກິດໃນລະດູແລ້ງ ແມ່ນໃຫ້ຜົນກໍາໄລຫຼາຍສຸດ (ເຖິງວ່າຈະບໍ່ມີການໃຫ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກໂຄງການ), ໃນຂະນະທີ່ຮູບແບບການນໍາໃຊ້ໃນນາເຂົ້າຈໍາເປັນຕ້ອງມີທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຈຶ່ງຈະເຫັນຜົນກໍາໄລ. ຊາວກະສິກອນທີ່ປູກພືດເສດຖະກິດຫຼາຍປະເພດສາມາດສ້າງຜົນກໍາໄລສຸດທິໄດ້ແຕ່ 1 ລ້ານກີບ ຫາ 7 ລ້ານກີບ (ປະມານ 170-1,200 ໂດລາອົດສະຕາລີ) ໂດຍທີ່ທາງໂຄງການບໍ່ໄດ້ໃຫ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອຄໍ້າຈຸນຫຍັງໝົດ. ຊາວກະສິກອນໜຶ່ງທ່ານທີ່ໄດ້ປູກເຂົ້າໃນພື້ນທີ່ 0.8 ເຮັກຕາ ອາດຈະຂາດທຶນເຖິງ 2 ລ້ານກີບ (340 ໂດລາອົດສະຕາລີ) ຖ້າບໍ່ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອ.

ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນນີ້ແມ່ນສາມາດສະໜອງນໍ້າໃນເນື້ອທີ່ 6 ຫາ 9 ເຮັກຕາ ໂດຍຂຶ້ນກັບປະເພດຂອງພືດຜັກ ແລະ ວິທີທົດສວນທີ່ຊາວກະສິກອນໃຊ້. ລະບົບຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນແມ່ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຖ້າຊາວກະສິກອນຫາກຮູ້ລະບົບ. ຖ້າຄາດຄະເນພື້ນທີ່ຊົນລະປະທານ 6 ເຮັກຕາ ແລະ ມີການນໍາໃຊ້ຢ່າງຄົບຊຸດ, ມູນຄ່າການລົງທຶນແມ່ນຈະຕົກຢູ່ປະມານ 18 ລ້ານກີບ/ເຮັກຕາ (3,100 ໂດລາອົດສະຕາລີ/ເຮັກຕາ), ແລະ ອັດຕາສ່ວນຜົນຕອບແທນ (IRR) ແມ່ນຈະສູງກວ່າ 45%.

ຊຸມຊົນໄດ້ຊ່ວຍສ້າງລະບົບຊົນລະປະທານ. ກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນບ້ານເອກຊ້າງກໍໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຊຶ່ງປະກອບມີຊາວກະສິກອນ 7 ທ່ານ, ໃນນີ້ ເປັນຍິງ 1 ທ່ານ (ຮອງນາຍບ້ານ). ຊາວກະສິກອນທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນມີພື້ນທີ່ທໍາການຜະລິດໃນເຂດຊົນລະປະທານ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບຫຼັກຈາກການເຮັດກະສິກໍາ. ກຸ່ມໄດ້ຜ່ານໄລຍະການທົດລອງ ແລະ ເລີ້ມເຫັນໄດ້ຄຸນຄ່າຂອງລະບົບ ພ້ອມທັງສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມສາມາດຂອງພວກເຂົາໃນການດໍາເນີນງານຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ການສັງເກດການທີ່ໄດ້ດໍາເນີນໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງ (2016/2017) ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ຍັງສືບຕໍ່ນໍາໃຊ້ຢູ່, ແລະ ລະດັບຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ສືບຕໍ່ເຮັດໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ນຍັງຄືເກົ່າ. ກົມຊົນລະປະທານກໍາລັງຕິດຕາມພື້ນທີ່ທົດລອງ ແລະ ນໍາພານັກສຶກສາຈາກວິທະຍາໄລຊົນລະປະທານທ່າງ່ອນໄປຢ້ຽມຢາມພື້ນທີ່ ເພື່ອຝຶກອົບຮົມເຮັດຕົວຈິງ.

ພວກເຮົາສາມາດເພີ່ມລາຍຮັບ ແລະ ຜົນຜະລິດໄດ້ໂດຍການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນເພື່ອປູກພືດເສດຖະກິດໃນຕອນທ້າຍຂອງລະດູແລ້ງ ຕອນທີ່ນໍ້າຢູ່ເທິງໜ້າດິນບົກແຫ້ງ. ນໍ້າໃຕ້ດິນສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຮົາເລີ່ມການປູກຝັງໃນລະດູຝົນໃຫ້ທັນເວລາເຖິງວ່າຝົນຈະມາຊ້າກໍຕາມ. ທ່ານ ມອນ, ທົວໜ້າບ້ານ, ບ້ານເອກຊ້າງ

ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍຂອງ ACIAR: ນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບຊົນລະປະທານຢູ່ ສປປ ລາວ
 ບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ໄດ້ສັງລວມປະເດັນທີ່ຄົ້ນພົບ, ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຈາກໂຄງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບ
 ຊົນລະປະທານນໍ້າໃຕ້ດິນ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍການຮ່ວມມືຂອງຫຼາຍຂະແໜງການຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ສະຖາບັນຄຸ້ມຄອງນໍ້າສາກົນ,
 ໂຄງການນີ້ເປັນໂຄງການທີ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ກໍລະນີສຶກສາ 2. ຊົນລະປະທານສ່ວນບຸກຄົນ

ຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ມີເສດຖະກິດດີກ່ວາໝູ່ ຢູ່ໃນບາງເຂດຂອງທົ່ງພຽງວຽງຈັນໄດ້
 ຊຸດໜອງສະນ້ອຍ ເລິກ 4 ຫາ 10 ແມັດ ຢູ່ທົ່ງນາ. ພວກເຂົາໄດ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງ
 ດູດນໍ້າແບບທຳມະດາ (ລົດໂຖນາເດີນຕາມ ທີ່ມີສອງຕີນ), ໃຊ້ທໍ່ນໍ້າຂະໜາດນ້ອຍ
 ສົ່ງໄປຫາຄູ່ຮ່ອງນໍ້າໃນທົ່ງນາເພື່ອປູກພືດໃນລະດູແລ້ງຄືໝາກໂມ ຫຼືໝາກຖົ່ວຍາວ.

ການປະເມີນຜົນສວນປູກຢູ່ສອງບ່ອນນີ້ເຫັນວ່າເປັນວິທີໃຫ້ນໍ້າພືດເສດຖະກິດໃນ
 ລະດູແລ້ງແບບທຳມະດາແຕ່ໃຫ້ຜົນກຳໄລ. ຊາວກະສິກອນແຕ່ລະທ່ານມີສວນປູກ
 ໝາກໂມສະເລ່ຍປະມານໜຶ່ງເຮັກຕາ. ຜົນຕອບແທນຂອງການລົງທຶນຊຸດໜອງສະ
 4 ລ້ານກີບ ແມ່ນສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ. ສໍາລັບຕອນຕົ້ນຂອງລະດູແລ້ງ
 ທີ່ໄດ້ສຶກສາໃນຊ່ວງ 2014/2015, ຜົນກຳໄລຂອງຊາວກະສິກອນຜູ້ໜຶ່ງແມ່ນ
 ສະເລ່ຍປະມານ 19 ຫາ 31 ລ້ານກີບ (3,200 – 5,200 ໂດລາອົດສະຕາລີ).
 ການຄາດຄະເນຜົນກຳໄລຕະຫຼອດໄລຍະການປູກຝັງໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງແຕ່ປີ
 2011-2015 ແມ່ນຢູ່ລະຫວ່າງ 15 ຫາ 45 ລ້ານກີບ (2,500-7,500 ໂດລາ
 ອົດສະຕາລີ). ແຕ່ໂດຍລວມແລ້ວ, ການຂຶ້ນລົງຂອງລາຄາຢູ່ໃນຕະຫຼາດ ແລະ
 ມູນຄ່າຂອງປັດໃຈການຜະລິດລະຫວ່າງພືດລະດູໜາວ ແລະ ລະດູຮ້ອນທີ່ແຕກ
 ຕ່າງກັນເຮັດໃຫ້ມີຜົນຕໍ່ລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ.

ເອກະສານອ້າງອີງ:

- 1 Coulon, C et al. (forthcoming) Recent progress towards more effective groundwater governance in Lao PDR. Manuscript intended for publication in the Groundwater Solutions Initiative for Policy and Practice (GRIPP) Case Study Series.
- 2 Clément C., Vinckevleugel J., Naolee K., Sotoukee T., Pavelic P., Vongsathiane K. and Raj Shivakoti, B. (forthcoming) Community-managed groundwater irrigation on the Vientiane Plain of Lao PDR: Trial implementation and results from the first season of operation. Manuscript submitted for publication as an IWMI Working Paper.
- 3 Suhardiman et al., (forthcoming) Putting farmers' strategies central in understanding agricultural groundwater use in the Vientiane Plain, Laos. Manuscript submitted to the Journal of Hydrology.
- 4 Ministry of Agriculture and Forestry (2015) Agriculture Development Strategy to the year 2025 and Vision to 2030. MAF, May 2015. Published in Lao and English.
- 5 Viossanges, M. Sotoukee, T., Pavelic, P. and Rebelo, L-M. (forthcoming) Mapping groundwater resources potential of Lao PDR. Manuscript to be submitted to Journal of Hydrology: Regional Studies.
- 6 K. Brindha, Pavelic, P. and Sotoukee, T. (forthcoming) Environmental assessment of water and soil in the Vientiane Plain, Lao PDR. Manuscript submitted to Environment Asia.

A photograph of a man in a field. The man is wearing a dark t-shirt, light-colored shorts, and a hat. He is standing in a field with tall grass and some trees in the background. A large, dark, cylindrical object, possibly a pipe or a large log, is lying on the ground in the foreground. The image is partially covered by a dark blue banner at the top and a white box at the bottom containing text.

ສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ

Evan Christen, Dulce Simmanivong (Australian Centre for International Agricultural Research); Maddy Dahm, Paul Pavelic, Sonali Senaratna Sellamuttu, Dalaphone Sihanath, Michael Victor (International Water Management Institute); Khammai Vongsathiane (Department of Irrigation); and Binaya Raj Shivakoti (Institute for Global Environmental Strategies)

RESEARCH
PROGRAM ON
Water, Land and
Ecosystems

<http://gripp.iwmi.org/>

The Australian Centre for International
Agricultural Research (ACIAR)

www.aciar.gov.au

ISBN 978 1 86320 020 2 (print)
ISBN 978 1 86320 021 9 (PDF)

ACIAP
aciap.gov.au

